

Rejestr przebiegu specjalizacji w dziedzinie otorynolaryngologii – chirurgii głowy i szyi

**UNION EUROPEENNE DES MEDECINS SPECIALISTES (UEMS)
EUROPEAN UNION OF MEDICAL SPECIALISTS (UEMS)
Europejskie Stowarzyszenie Lekarzy Specjalistów**

Otorynolaryngologia - chirurgia głowy i szyi

Program szkolenia specjalizacyjnego

Wstęp

Zarząd i Członkowie Sekcji ORL UEMS opracowali wspólnie Europejski Program Specjalizacyjny w zakresie Otorynolaryngologii – Chirurgii Głowy i Szyi. Program ten będzie służył jako wskazówka dla ośrodków, gdzie odbywa się szkolenie specjalizacyjne, umożliwiając im osiągnięcie standardów w tym zakresie, jakie określiła UEMS. Zmierzamy w ten sposób w kierunku ujednoczenia oceny kwalifikacji.

Definicja specjalności

Otorynolaryngologia – Chirurgia Głowy i Szyi (ORL HNS) jest specjalnością medyczną zajmującą się funkcjonowaniem, chorobami, urazami, zaburzeniami rozwojowymi i wszelkimi zaburzeniami zarówno u dorosłych, jak i dzieci, w obrębie: ucha, kości skroniowej i bocznej części podstawy czaszki, nosa zatok przynosowych i przedniej części podstawy czaszki, jamy ustnej, gardła, krtani, tchawicy, przełyku, głowy, szyi, tarczycy, gruczołów ślinowych i łzowych i sąsiadujących struktur. Specjalność ta obejmuje również badanie i leczenie zaburzeń dotyczących zmysłów słuchu, równowagi, węchu i smaku, oraz zaburzeń funkcji nerwów czaszkowych, jak też zaburzeń komunikowania się przy pomocy mowy i zaburzeń głosu. Niektóre ze schorzeń, diagnozowane przez otorynolaryngologów, lecz zlokalizowane w sąsiadujących obszarach winny być leczone w współpracy z odpowiednimi specjalistami.

Program szkolenia

Program szkolenia winien zawierać następujące elementy:

1. Opanowanie ogólnych podstaw chirurgii I podstawowej znajomości anatomii, fizjologii, patologii, etiologii, symptomatologii i zasad leczenia chorób dotyczących ucha, kości skroniowej i bocznej części podstawy czaszki, nosa, zatok przynosowych i przedniej części podstawy czaszki, jamy ustnej, gardła krtani, tchawicy, przelyku, głowy, szyi, tarczycy, gruczołów ślinowych i łzowych i sąsiadujących z nimi struktur. Specjalna uwaga winna być poświęcona opanowaniu teoretycznych podstaw audiologii, foniatry, vestibulologii, alergii, immunologii, onkologii i podstawom chirurgii plastycznej i rekonstrukcyjnej.
2. Szkolacy się winni mieć możliwość ćwiczeń na kościach skroniowych i zatokach przynosowych. Winni mieć możliwość zaznajomienia się z podstawowymi technikami chirurgii ucha, kości skroniowej i bocznej części podstawy czaszki, nosa, zatok przynosowych i przedniej części podstawy czaszki, jamy ustnej, gardła krtani, tchawicy, przelyku, głowy, szyi, tarczycy, gruczołów ślinowych i łzowych, w warunkach rzeczywistych operacji, bądź technik symulacyjnych.
3. Stopniowo winien być poszarżany zakres odpowiedzialności klinicznej i umiejętności chirurgicznych szkolącego się i winno być to udokumentowane w rejestrze przebiegu specjalizacji.
4. Lista procedur diagnostycznych (A), procedur terapii zachowawczej (B) i chirurgicznej (C), została opracowana przez zarząd i członków Sekcji UEMS ORL-HNS i znajduje się na stronach 8 – 39.
5. Europejski program specjalizacyjny narzuca udokumentowanie wszystkich umiejętności i procedur/postępowań operacyjnych wyszczególnionych w kolumnach zatytułowanych "Podstawowe" w podrozdziałach dotyczących postępowania chirurgicznego. Wymagane jest tutaj potwierdzenie osiągnięcia zadowalającego postępu osoby szkolącej się.

Proces nabywania umiejętności chirurgicznych wyróżnia trzy kategorie:

- (a) szkolacy się asystuje przy leczeniu/wykonywaniu procedury,
- (s) szkolacy się przeprowadza leczenie/wykonuje procedure, pod nadzorem/przy asyście osoby prowadzącej szkolenie,
- (i) szkolacy się wykonuje procedure, przeprowadza leczenie niezależnie/samodzielnie (obecność osoby prowadzącej szkolenie jest osiągalna).

6. Rejestr przebiegu specjalizacji znajdzie zastosowanie w europejskich programach wymiany w ramach szkolenia, i ma stanowić wprowadzenie do osiągnięcia zaawansowanych umiejętności w ramach specjalizacji ORL-ChGi Sz.

Ocena i egzaminy

1. Ocena wiedzy teoretycznej i praktycznej szkolących się mogą być włączone do Europejskiego Programu Szkolenia, ale egzaminy winny odpowiadać wymaganiom w poszczególnych krajach.
2. Aby otrzymać certyfikat dający tytuł specjalisty osoba szkoląca się winna osiągnąć oczekiwany poziom wiedzy i umiejętności, określony przez Europejski Program Szkolenia, zanim uzyska uprawnienia do praktyki, jako niezależny specjalista z zakresu otorynolaryngologii – chirurgii głowy i szyi.
3. Szkolący się musi zaznajomić się z wszystkimi metodami postępowania diagnostycznego i terapeutycznego (chirurgicznymi i zachowawczymi) dotyczącymi dziedziny otorynolaryngologii – chirurgii głowy i szyi.
4. Kierownik specjalizacji będzie odpowiedzialny za potwierdzenie umiejętności osoby specjalizującej się w zakresie procedur i zasad postępowania wyszczególnionych w programie specjalizacji w kolumnach z nagłówkiem „Podstawowe”. On/Ona winien podpisać się pod datą określającą, kiedy umiejętność została opanowana (w kolumnie 6).
5. Treść programu specjalizacji określona w książce będzie stale uaktualniana przez Zespół Europejski Sekcji ORL UEMS, w zależności od nowych osiągnięć wiedzy.

Zawartość książki programu specjalizacji

Książka programu specjalizacji jest podzielona na sześć działów.

I	Zagadnienia ogólne
II	Otologia
III	Nos i zatoki przynosowe
IV	Krtan, drzewo tchawiczo-oskrzelowe
V	Jama ustna, gardło, przelyk
VI	Głowa i szyja, chirurgia estetyczna.

Wymagana jest wiedza i zrozumienie zagadnień wymienionych w dziale I – Zagadnienia ogólne.

Kolejne działy II – VI odnoszą się w swej zawartości do bieżącej wiedzy z zakresu ORL-ChGiSz. Wiedza, doświadczenie i umiejętności zostały zaszerogowane w trzy podgrupy:

A	Procedury diagnostyczne
B	Leczenie zachowawcze
C	Leczenie chirurgiczne

Szkolący się musi posiadać wiedzę i rozumieć zagadnienia dotyczące procedur diagnostycznych i leczenia zachowawczego.

Kolumny w książce specjalizacyjnej w podgrupie C (leczenie chirurgiczne) są podzielone na dwie części.

1. Podstawowe

W tej grupie wymieniono wszystkie procedury, które do końca szkolenia muszą zostać opanowane przez szkolącego się, aby mogły być zagwarantowane usługi medyczne rekomendowane przez Sekcję i Zarząd UEMS i aby osiągnąć i utrzymać ich najwyższe standardy.

2. Zaawansowane

W tej grupie zawarto umiejętności i procedury chirurgiczne, które są domeną ośrodków uniwersyteckich i wyspecjalizowanych oddziałów. Nie oczekuje się, że szkolący się będzie zdolny wykonać te procedury/metody postępowania w trakcie Europejskiego Programu Specjalizacji, ale wszyscy szkolący się muszą posiadać wiedzę o tych metodach terapii chirurgicznej.

Postępy w szkoleniu muszą być odnotowywane w cyklach rocznych (lata 1 – 5), z określeniem ilości procedur wykonanych w trzech kategoriach.

- (a) Szkolący się asystuje swojemu nauczycielowi
- (s) Szkolący się wymaga nadzoru/asysty osoby szkolącej go, podczas gdy wykonuje on określoną procedurę/postępowanie
- (i) Szkolący się wykonuje procedurę/postępowanie niezależnie/sam, z możliwością skorzystania z pomocy osoby szkolącej go.

Przykład:

	I rok			II rok			III rok			IV rok			V rok		
	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	S	i	a	s	i
Myryngoplastyka	-	-	-	3	-	-	4	3	-	-	4	2	-	-	10

Właściwy nauczyciel/szkolący chirurg, winien potwierdzić podpisem i datą w kolumnie 6, kiedy szkolony osiągnął umiejętność w każdej wyszczególnionej procedurze chirurgicznej, czy metodzie postępowania.

Statuty dotyczące szkolenia i wizytacji (kontroli przebiegu szkolenia)

Zaleca się, aby szkolący się zaznajomili się z Statutem UEMS dotyczącym szkolenia specjalistycznego (UEMS Charter on Training of Medical Specialists) www.uems.net Sekcja ORL-ChGiSz przyjęła ten Statut w czerwcu 2001, dla potrzeb otorynolaryngologii – chirurgii głowy i szyi. Przyjęty dokument można znaleźć na stronie internetowej Sekcji www.orluems.com.

Na w/w stronie zawarto również statuty UEMS dotyczące:

1. Zasad ciągłego kształcenia medycznego
2. Oceny jakości świadczeń medycznych
3. Wizytacji ośrodków gdzie prowadzone jest szkolenie.

Informacja o książce programu specjalizacji może być uzyskana i skopiowana elektronicznie.

Rejestr przebiegu specjalizacji w dziedzinie otorynolaryngologii – chirurgii głowy i szyi

Zakończenie szkolenia

Szkolony: _____
Nazwisko
Imię
Data urodzenia

Data rozpoczęcia szkolenia: _____

Data ukończenia szkolenia: _____

Główny ośrodek szkolenia	
Nazwisko Kierownika Specjalizacji	

Ja, Kierownik Specjalizacji zaświadczam, że rejestr działań diagnostycznych, zachowawczych i chirurgicznych wyszczególniony poniżej jest zgodny z prawdą.

Data: _____ Podpis Kierownika specjalizacji _____

Ja, Szkolący się zaświadczam, że zarejestrowane dane dotyczą diagnostycznych, zachowawczych i chirurgicznych działań przeprowadzonych przeze mnie osobiście, bądź przy których asystowałem.

Data: _____ Podpis szkolącego się: _____

I. Wiedza ogólna

Podstawowe wiadomości z:	
1	Medycyny ratunkowej i resuscytacji
2	Kontroli zakażeń
3	Leczenia zakażeń
4	Transfuzjologii - przetaczania krwi/oznaczania grup krwi/prób krzyżowych etc.
5	Krzepnięcia krwi
6	Onkologii
7	Gojenia się ran
8	Ogólnych zasad chirurgii
9	Podstaw chirurgii plastycznej I rekonstrukcyjnej
10	Transplantologii
11	Traumatologii
12	Immunologii
13	Endokrynologii
14	Zywienia droga dojelitowa I pozajelitowa
15	Podstaw badania I postępowania psychosomatycznego
16	Ochrony radiologicznej
17	Kontroli jakości w medycynie
18	Podstaw etyki; warunków zgody na leczenie
19	Podstaw prawnych ochrony zdrowia
20	Dietetyki
21	Podstawowych procedur laboratoryjnych
22	Podstaw badań laboratoryjnych,
a.	wskazania, zasady pobrania i zabezpieczenia materiału
b.	interpretacja wyników
23	Norm w badaniach krwi
24	Bakteriologii / mykologii
25	Zasady wykrywania grzybów (hodowli)
26	Leczenia infekcji
27	Analizy markerów nowotworowych
28	Laboratoryjnych badań alergologicznych

Szkolacy musi posiadac wiedze i umiejetnosc procedury/postepowania

	Data zaliczenia w/w elementów ogólnej wiedzy medycznej	Podpis
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
a.		
b.		
23		
24		
25		
26		
27		
28		

II. Otologia

A. Procedury diagnostyczne

a) Badanie kliniczne

1 Otoskopia

2 Endoskopia

3 Mikroskopia

b) Ocena sluchu

4 Akumetria

5 Testy stroikowe

6 Audiometria impedancyjna

7 Audiometria tonalna

8 Audiometria slowna

9 Audiometria nadprogowa

10 Obiektywne testy badania sluchu

a. Audiometria odpowiedzi wywolanych (ERA, BERA)

b. Badanie otoemisji akustycznej (OAE)

11 Audiologia dziecięca

a. Metody przesiewowe

b. Metody obiektywne

c. Metody subiektywne

c) Ocena czynności narządu równowagi

12 Oczopląs samoistny

13 Oczopląs indukowany

a. Oczopląs położeniowy

b. Testy kaloryczne

c. Electronystagmografia (ENG)

d. Testy obrotowe

e. Odruchy rdzeniowe (próby Unterbergera, Romberga etc.)

f. Posturografia

g. Videonystagmografia

Szkolacy musi posiadac wiedze i umiejetnosc procedury/postepowania

	Data zaliczenia w/w elementów	Podpis
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
a.		
b.		
11		
a.		
b.		
c.		
12		
13		
a.		
b.		
c.		
d.		
e.		
f.		
g.		

d) Czynność nerwu twarzowego	
14	Testy topodiagnostyczne
a.	Test Schirmera, badanie smaku, odruch z m. strzemiączkowego etc.
15	Testy neurofizjologiczne
a.	Próby stymulacji nerwu (MST, NMG (ENoG), TFR etc.)
b.	Electromiografia
e) Interpretacja badań obrazowych	
16	Klasyczne badania Rtg, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, angiografia
B. Leczenie zachowawcze / nie chirurgiczne	
17	Leczenie farmakologiczne i/lub rehabilitacja fizjoterapeutyczna:
18	Infekcje w obrębie ucha
19	Czuciowo-sensoryczny niedosłuch/głuchota
20	Szumy uszne
21	Zawroty głowy i zaburzenia równowagi
22	Niedowład/porażenie n. twarzowego
23	Opieka pooperacyjna

		Podstawowe		Zaawansowane
		S	i	
C. Leczenie chirurgiczne				
24	Operacje na kości skroniowej (laboratorium)		X	
25	Znieczulenie miejscowe i przewodowe		X	
26	Leczenie krwaka małżowiny usznej		X	
27	Usunięcie kostniaka	X		
28	Otoplastyka	X		
29	Meatoplastyka	X		
30	Usunięcie ciała obcego		X	
31	Usunięcie polipa z przewodu słuchowego zewnętrznego		X	
32	Myringotomia		X	
33	Dreniki wentylacyjne		X	
34	Myringoplastyka	X		
35	Tympanotomia	X		
36	Antrotomia	X		
37	Mastoidektomia			
a.	Prosta		X	
b.	Zmodyfikowana	X		
c.	Radykalna			X

Szkolacy musi posiadac wiedze i umiejetnosc procedury/postepowania

	Data zaliczenia w/w elementów	Podpis
14		
a.		
15		
a.		
b.		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		

Postępy w technikach chirurgicznych

Liczba procedur	I rok			II rok			III rok			IV rok			V rok			Kolumna 6 – Data osiągnięcia biegłości
	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																
31																
32																
33																
34																
35																
36																
37																
a.																
b.																
c.																

	Podstawowe		Zaawansowane
	S	I	
38 Tympanoplastki (rekonstrukcja kosteczek sluchowych)			X
39 Implantacja protezy			
a. Proteza w uchu srodkowym			X
b. Zakotwiczony aparat sluchowy			X
c. Implant wewnatrzslimakowy			X
40 Stapedektomia/stapedotomia			X
41 Drenaz woreczka endolimfatycznego			X
42 Neurektomia (przeciecie galezi przedsionkowej n. VIII)			X
43 Chirurgia nerwiaka n. VIII			X
44 Chirurgia n. twarzowego			
a. Dekompresja			X
b. Przeszczep / zespolenie			X
c. Monitorowanie czynnosci			X
45 Chirurgia klebaczaka opuszki z. Szyjnej			X
46 Petrosektomia			X
47 Chirurgia podstawy czaszki (otobasis) z rekonstrukcja			X
48 Chirurgia wad wrodzonych			
a. Malzowiny		X	
b. Przetok okolousznych		X	
c. Przewodu sluchowego zewnetrznego			X
d. Ucha srodkowego			X
49 Chirurgia uszkodzen pourazowych			
a. Malzowiny usznej		X	
b. Przewodu sluchowego zewnetrznego		X	
c. Ucha srodkowego I wewnetrznego (nerwów, naczyn I opony twardej sasiadujacej z k. skroniowa)			X
50 Chirurgia nowotworów			
a. Malzowiny usznej	X		
b. Przewodu sluchowego zewnetrznego	X		
c. Ucha srodkowego I wewnetrznego (nerwów, naczyn I opony twardej sasiadujacej z k. skroniowa)			X

Liczba procedur	I rok			II rok			III rok			IV rok			V rok			Kolumna 6 – Data osiągnięcia biegłości
	a	s	i	A	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	
38																
39																
a.																
b.																
c.																
40																
41																
42																
43																
44																
a.																
b.																
c.																
45																
46																
47																
48																
a.																
b.																
c.																
d.																
49																
a.																
b.																
c.																
50																
a.																
b.																
c.																

III. Nos i zatoki przynosowe

A. Procedury diagnostyczne

a) Badanie kliniczne

- 1 Ocena i zmienności etniczne
- 2 Proporcje estetyczne twarzy
- 3 Efekty procesu starzenia się
- 4 Rynoskopia przednia i tylna
- 5 Endoskopia
- 6 Mikroskopia
- 7 Dokumentacja fotograficzna

b) Testy czynnościowe

- 8 Rynomanometria
- 9 Rynometria akustyczna
- 10 Testy oceniające węch (subiektywne i obiektywne)
- 11 Testy transportu rzekowego

c) Diagnostyka obrazowa

- 12 USG (sposób a i b)
- 13 Klasyczne badanie Rtg
- 14 Ocena:
  - a. Tomografii komputerowej (CT)
  - b. Rezonansu magnetycznego (MRI)
  - c. Badania izotopowego (scyntygrafia)
  - d. Angiografii

d) Diagnostyka alergologiczna

- 15 Testy alergiczne kontaktowe
- 16 Testy alergiczne skórne (Prick, Scratch)
- 17 Nosowe testy prowokacyjne
- 18 Cytologia
- 19 Testy eliminacyjne
- 20 Interpretacja testów serologicznych (RAST, IgE)

B. Leczenie zachowawcze / nie chirurgiczne

- 21 Terapia farmakologiczna
- 22 Immunoterapia swoista – odczulanie
- 23 Terapia reakcji anafilaktycznych

Szkolacy musi posiasc wiedze i umiejetnosc procedury/postepowania

	Data zaliczenia w/w elementów	Podpis
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
a.		
b.		
c.		
d.		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		

		Podstawowe		Zaawansowane
		s	i	
C. Leczenie chirurgiczne				
Nos				
24	Znieczulenie miejscowe I nasiekowe		X	
25	Zaopatrzenie krwawienia z nosa		X	
a.	Tamponada nosa		X	
b.	Koagulacja		X	
26	Usunięcie ciała obcego		X	
27	Polipektomia		X	
28	Chirurgia malzowin		X	
29	Nastawienie złamania nosa		X	
30	Naciecie ropnia przegrody nosa		X	
31	Operacja przegrody nosa		X	
32	Korekta septopastyki (revision septoplasty)	X		
33	Zamknięcie perforacji przegrody			X
34	Rynoplastyka zamknięta			X
35	Rynoplastyka otwarta			X
36	Korekta rynoplastyki			X
37	Powikłania po rynoplastyce			X
38	Rynoplastyka powiększająca nos			X
39	Rynoplastyka w nosie po rozszczepie podniebienia			X
40	Rynoplastyka pomniejszająca nos			X
41	Operacja rinophymy			X
42	Korekta wad wrodzonych (zarosnięcia nozdrzy tylnych, przetok nosa, torbieli dermoidalnych etc.)			X
43	Postępowanie we wczesnych powikłaniach pooperacyjnych	X		
Zatoki przynosowe				
44	Endoskopia zatok		X	
45	Punkcja zatoki szczękowej		X	
46	Antrostomia endoskopowa		X	
47	Operacja Caldwell-Luce'a zatoki szczękowej		X	
48	Punkcja zatoki czołowej		X	
49	Chirurgia zatok czołowych z dostępu zewnętrznego			X

Postępy w technikach chirurgicznych																
Liczba procedur	I rok			II rok			III rok			IV rok			V rok			Kolumna 6 – data osiągnięcia biegłości
	a	s	i	a	S	i	a	s	I	A	S	i	a	s	i	
24																
25																
a.																
b.																
26																
27																
28																
29																
30																
31																
32																
33																
34																
35																
36																
37																
38																
39																
40																
41																
42																
43																
44																
45																
46																
47																
48																
49																

	Podstawowe		Zaawansowane
	s	i	
50 Etmoidektomia zewnętrzna	X		
51 Etmoidektomia wewnątrznosowa (endoskopowa, mikroskopowa)		X	
52 Endoskopowa frontoetmoidektomia	X		
53 Chirurgia zatoki klinowej	X		
54 Reoperacje po leczeniu chirurgicznym zatok			X
55 Zamknięcie przetoki ustno-zatokowej			X
56 Zamknięcie tętnicy szczękowej, czy sitowej			X
57 Operacje odbarczające oczodołu			X
58 Dakro-cysto-rinostomia			X
59 Zaopatrzenie płynotoku wewnątrznosowego			X
60 Chirurgia nowotworów			
a. Maksilektomia (częściowa, całkowita)			X
b. Rynotomia boczna			X
c. Operacja z dostępu typu midfacial degloving			X
d. Operacja z podwójnego dostępu – czaszkowo-Twarzowego			X
e. Orbitotomia			X
f. Usunięcie zawartości oczodołu			X
g. Chirurgia przedniej części podstawy czaszki (płat osteoplastyczny, plastyka opony twardej etc.)			X
61 Zaopatrzenie skutków urazów (traumatologia)			
a. Uszkodzenia tkanek miękkich		X	
b. Złamania nosa		X	
c. Krwihak przegrody nosa		X	
d. Złamania zatok przynosowych	X		
e. Złamania oczodołu (w tym "blow out fracture")	X		
f. Złamania kości jarzmowej	X		
g. Dekompresja nerwu wzrokowego			X
h. Rekonstrukcja przedniej części podstawy czaszki			X

Postepy w technikach chirurgicznych																
Liczba procedur	I rok			II rok			III rok			IV rok			V rok			Kolumna 6 – data osiągnięcia biegłości
	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	S	i	a	s	i	
50																
51																
52																
53																
54																
55																
56																
57																
58																
59																
60																
a.																
b.																
c.																
d.																
e.																
f.																
g.																
61																
a.																
b.																
c.																
d.																
e.																
f.																
g.																
h.																

IV. Krtan. Drzewo tchawiczo-oskrzelowe

A. Procedury diagnostyczne

a) Badanie kliniczne (u dorosłych i dzieci)

- 1 Laryngoskopia pośrednia
- 2 Fiberoskopowe badanie krtani, tchawicy, oskrzeli, z diagnostyką cytologiczną
- 3 Stroboskopia
- 4 Laryngoskopia bezpośrednia, z ewentualnym badaniem mikrobiologicznym
- 5 Mikrolaryngoskopia
- 6 Biopsja z krtani, tchawicy i oskrzeli

b) Interpretacja badań diagnostyki obrazowej

- 7 USG, klasyczne bad. RTG, TK, MRI, PET

c) Badania diagnostyczne

- 8 Techniki analizy głosu
- 9 Elektromiografia

B. Leczenie zachowawcze, nie chirurgiczne

- 10 Opieka nad głosem profesjonalnym
- 11 Rehabilitacja głosu po laryngektomii (postępowanie z protezą głosową)
- 12 Leczenie farmakologiczne chorób krtani i tchawicy

	Podstawowe		Zaawansowane
	S	I	
C. Leczenie chirurgiczne			
13 Znieczulenie miejscowe i nasiekowe		X	
14 Usunięcie ciała obcego z krtani, tchawicy i oskrzeli		X	
15 Intubacja dotchawicza		X	
16 Tracheotomia - tracheostomia (również przezskórna)		X	
17 Zamknięcie tracheostomii		X	
18 Konikotomia		X	
19 Chirurgia laserowa krtani, tchawicy i oskrzeli	X		
20 Chirurgia w jednostronnym porażeniu krtani			X
21 Chirurgia w obustronnym porażeniu krtani			X

Szkolacy musi posiadac wiedze i umiejetnosc
procedury/postepowania

	Data osiagniecia umiejetnosci	Podpis
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		

Postepy w technikach chirurgicznych

Liczba procedur	I rok			II rok			III rok			IV rok			V rok			Kolumna 6 – Data osiagniecia bieglosci
	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																

	Podstawowe		Zaawansowane
	S	I	
22 Fonochirurgia (chirurgia głosu I mowy)			
a. Chirurgia rusztowania chrząstki krtani (tyroplastyka)			X
b. Powiększenie fałdu głosowego			X
c. Podanie toksyny botulinowej			X
23 Postępowanie w otwartych I zamkniętych urazach krtani I tchawicy			X
Chirurgia nowotworów krtani, tchawicy I oskrzeli			
24 Chirurgia wewnątrzkraniowa wczesnego raka			X
25 Laserowa chirurgia wewnątrzkraniowa guzów w górnych drogach oddechowych I pokarmowych			X
26 Laryngektomia			
a. Całkowita			X
b. Częściowa			X
27 Laryngo-faryngo-eseofagektomia z rekonstrukcją płatową, lub interpozycja trzewna			X
28 Implantacja protezy głosowej	X		
29 Postępowanie w zwichnięciach krtani I tchawicy			X
30 Założenie stentu do tchawicy I oskrzeli			X
31 Zamknięcie przetoki tchawiczo-przelykowej u dorosłych			X
Choroby krtani, tchawicy i oskrzeli u dzieci			
32 Ocena I postępowanie w ostrych zaburzeniach drożności dróg oddechowych u dzieci		X	
Postępowanie chirurgiczne w wadach wrodzonych			
33 Zwichnięcie nadgłosniowe			X
34 Płetwa krtaniowa			X
35 Naczyniak podgłosniowy			X
36 Porażenie fałdów głosowych			X
37 Rozszczep krtani			X
38 Ucisk przez duże naczynia			X
Postępowanie chirurgiczne w schorzeniach nabytych u dzieci			
39 Brodawczak krtani			X
40 Zwichnięcie tchawicy			X
41 Uszkodzenie na drodze inhalacyjnej			X

Ilość procedur	I rok			II rok			III rok			IV rok			V rok			Kolumna 6 – Data osiągnięcia biegłości
	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	
22																
a.																
b.																
c.																
23																
24																
25																
26																
a.																
b.																
27																
28																
29																
30																
31																
32																
33																
34																
35																
36																
37																
38																
39																
40																
41																

V. Jama ustna, gardło, przelyk

A. Procedury diagnostyczne			
a) Badanie kliniczne			
1	Oglądanie i badanie palpacyjne jamy ustnej i orogardła		
2	Ocean endoskopowa jamy ustnej, gardła i przelyku w endoskopii sztywnej i fiberskopii, z uwzględnieniem biopsji, wymazów, popłuczyn i podobnych technik.		
3	Gustometria		
4	Testy czynnościowe w zaburzeniach polykania		
5	Podstawy diagnostyki bezdechów sennych		
6	Podstawy diagnostyki zaburzeń mowy i ich rehabilitacji		
b) Interpretacja właściwych badań obrazowych			
7	USG, klasyczne badania Rtg, OPG, TK, MRI, esophagogram		
8	Diagnostyka i interpretacja zaburzeń polykania, w tym refluku		
B. Leczenie zachowawcze, nie chirurgiczne			
9	Leczenie farmakologiczne		
10	Rehabilitacja w zaburzeniach polykania i zachłystywaniu się		
11	Nie chirurgiczne leczenie bezdechów sennych I (roncopathy)		
		Podstawowe	Zaawansowane
		s	i
C. Leczenie chirurgiczne			
12	Znieczulenie miejscowe i nasiekowe		X
13	Adenoidektomia		X
14	Tonsillektomia		X
15	Ropień okółomigdalekowy (tonsillektomia "na ostro")		X
16	Postępowanie w krwawieniu po tonsillektomii		X
17	Drenaż ropnia		
a.	około- i zamigdalekowego		X
b.	przestrzeni przygardłowej i zagardłowego	X	
c.	Podstawy języka	X	
18	Korekcja zniekształceń		
a.	Wedzidelka języka		X
b.	Zabki		X
c.	Cysty zastoinowe		X
d.	Makroglossii		
			X

Szkolacy musi posiadac wiedze i umiejetnosc procedury/postepowania

	Data osiagniecia umiejetnosci	Podpis
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		

Postepy w technikach chirurgicznych

Liczba procedur	I rok			II rok			III rok			IV rok			V rok			Kolumna 6 – Data osiagniecia bieglosci
	a	s	i	a	s	i	a	S	i	a	s	i	a	s	i	
12																
13																
14																
15																
16																
17																
a.																
b.																
c.																
18																
a.																
b.																
c.																
d.																

		Podstawowe		Zaawansowane
		s	i	
19	Sialendoscopia			X
20	Przezustne usunięcie kamienia sliniankowego	X		
21	Transpozycja przewodu wyprowadzającego slinę			X
22	Litotrypsja			X
23	Usunięcie ciała obcego	X		
24	Chirurgia zachyłka gardłowego (Zenkera) endoskopowa i z dostępu zewnętrznego			X
25	Biopsja endoskopowa I ocena zaawansowania	X		
26	Faryngostomia			X
27	Zamknięcie faryngostomii			X
28	Miotomia m. zwieracza gardła dolnego			X
29	Chirurgia w urazach			
	a. Proste urazy		X	
	b. Skomplikowane urazy			X
Chirurgia nowotworów				
30	Chirurgia laserowa w zakresie gardła I jamy ustnej	X		
31	Resekcja języka			
	a. Częściowa glosektomia	X		
	b. Hemiglosektomia			X
	c. Glosektomia całkowita			X
32	Rekonstrukcja języka			X
33	Rekonstrukcja z zespoleniem mikronaczyniowym			X
34	Resekcja, osteosynteza i rekonstrukcja zuchwy			X
35	Faryngotomia			X
36	Faryngektomia			
	a. Częściowa			X
	b. Całkowita			X
37	Chirurgia nowotworów nosogardła			X
38	Chirurgia nowotworów orogardła z rekonstrukcją			X
39	Wycięcie w obrębie warg z rekonstrukcją plastyczną			
	a. Proste		X	
	b. Złożone	X		
40	Chirurgia bezdechów sennych i roncopatii uwzględniająca UPPP i LAUP	X		

Ilosc procedur	I rok			II rok			III rok			IV rok			V rok			Kolumna 6 – Data osiagniecia bieglosci
	a	s	i	a	s	i	A	s	i	a	s	i	a	s	i	
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
a.																
b.																
30																
31																
a.																
b.																
c.																
32																
33																
34																
35																
36																
a.																
b.																
37																
38																
39																
a.																
b.																
40																

VI. Glowa i szyja, leczenie estetyczne

A. Procedury diagnostyczne i dzialanie wielospecjalistyczne

a) Badanie kliniczne

1	Badanie nerwów czaszkowych
a.	Kliniczne
b.	Elektrofizjologiczne
2	Badania czynnościowe gruczołów ślinowych
3	Biopsja aspiracyjna cienkoigłowa

b) Interpretacja właściwych badań obrazowych

4	Klasyczne badanie Rtg, OPG
5	TK, MRI
6	USG i PET
7	Planowanie leczenia

B. Leczenie zachowawcze, nie chirurgiczne

8	Leczenie farmakologiczne
9	Zachowawcze leczenie ran
10	Chemio-radioterapia
11	Podawanie toksyny botulinowej

		Podstawowe		Zaawansowane
		s	i	
C. Leczenie chirurgiczne				
12	Znieczulenie miejscowe i nasiekowe		X	
13	Leczenie ran			
a.	Leczenie rozjeścia się rany	X		
b.	Postępowanie z tkankami bliznowatymi	X		
14	Postępowanie z otwartymi ranami szyi		X	
15	Pielęgnacja przetok		X	

Szkolacy musi posiac wiedze i umiejetnosc procedury/postepowania

	Data opanowania umiejetnosci	Podpis
1		
a.		
b.		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		

Postepy w technikach chirurgicznych

Liczba procedur	I rok			II rok			III rok			IV rok			V rok			Kolumna 6 – Data osiagniecia bieglosci
	A	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	
12																
13																
a.																
b.																
14																
15																

		Podstawowe		Zaawansowane
		s	i	
16	Usunięcie:			
a.	Torbieli skrzepochodnych		X	
b.	Niezłoslwych guzów	X		
c.	Przetok	X		
17	Naciecie i drenaz ropnia		X	
18	Chirurgiczne leczenie nowotworów skóry			
a.	Niezłoslwych nowotworów skóry	X		
b.	Złoslwych nowotworów skóry	X		
c.	Leczenie czerniaka złoslwego	X		
19	Korekcja wad rozwojowych			X
Leczenie skutków urazów				
20	Postępowanie ze zranieniami tkanek miękkich bocznych i środkowej części twarzy		X	
21	Wieloodłamowe złamania bocznych i środkowej części twarzy	X		
22	Zspolenia kości	X		
Leczenie chirurgiczne nerwów czaszkowych (n.V, nn.VII-XII)				
23	Identyfikacja, dekompresja, czy neurektomia			X
24	Rekonstrukcje plastyczne			X
Operacje guzów				
25	Biopsja otwarta węzłów chłonnych szyi		X	
26	Resekcja węzłów szyjnych			
a.	Selektywna operacja węzłowa, region I, II i III	X		
b.	Selektywna operacja węzłowa, regionów I – V			X
c.	Zmodyfikowana radykalna operacja węzłowa			X
d.	Radykalna operacja węzłowa			X
e.	Poszerzona operacja węzłów szyjnych			X
27	Nowotwory tkanek miękkich	X		
28	Nowotwory pochodzenia naczyniowego			X
29	Nowotwory pochodzenia nerwowego			X
Chirurgia gruczołów ślinowych				
30	Usunięcie ślinianki podżuchwowej	X		
31	Usunięcie ślinianki podjęzykowej	X		
32	Usunięcie drobnych gruczołów ślinowych	X		
33	Parotidektomia			
a.	Parotidektomia częściowa	X		
b.	Parotidektomia płata powierzchownego	X		
c.	Parotidektomia subtotalna			X
d.	Parotidektomia całkowita zachowująca n. VII			X
e.	Parotidektomia radykalna (wraz z n. VII)			X

Liczba procedur	I rok			2 rok			3 rok			4 rok			5 rok			Kolumna 6 – Data osiągnięcia biegłości
	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	
16																
a.																
b.																
c.																
17																
18																
a.																
b.																
c.																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
a.																
b.																
c.																
d.																
e.																
27																
28																
29																
30																
31																
32																
33																
a.																
b.																
c.																
d.																
e.																

		Podstawowe		Zaawansowane
		s	i	
Chirurgia naczyn				
34	Preparowanie i podwiązanie naczyn		X	
35	Cewnikowanie bezpośrednie i pośrednie żyły szyjnej wewnętrznej			X
36	Przeszczepy naczyniowe			X
37	Zespolenia mikronaczyniowe			X
Chirurgia tarczycy				
38	Hemityroidektomia	X		
39	Całkowita tyroidektomia			X
40	Operacja przytarczyc			X
41	Usunięcie węzłów szyi VI regionu			X
Chirurgia plastyczna i rekonstrukcyjna				
42	Niewielkie platy przesunięte bądź zrotowane z sąsiedztwa		X	
43	Wolne przeszczepy skóry		X	
44	Rozległe rekonstrukcje plastyczne			
a.	Platy mięśniowo-powięziowe			X
b.	Platy skórno-mięśniowe			X
c.	Platy z zespoleniem mikronaczyniowym			X
45	Rehabilitacja porażonej twarzy			
a.	Platy mięśniowe dynamiczne			X
b.	Operacje korekcyjne statyczne			X
c.	Korekcyjne operacje zmarszczek			X
d.	Korekcyjne operacje powiek			X
e.	Plastyczne korekcje brody			X
46	Przeszczepy kostne			X
47	Przeszczepy chrząstki			X
Porażenie twarzy				
48	Stopniowanie porażenia		X	
49	Wszczepianie płytek złota			X
50	Przemieszczanie m. skroniowego			X
51	Przemieszczenie poduszki tłuszczowej podpowiekowej			X
52	Zeszycie powiek	X		

Liczba procedur	I rok			II rok			III rok			IV rok			V rok			Kolumna 6 – Data osiągnięcia biegłości
	a	s	l	a	s	i	a	s	i	a	s	l	a	s	i	
34																
35																
36																
37																
38																
39																
40																
41																
42																
43																
44																
a.																
b.																
c.																
45																
a.																
b.																
c.																
d.																
e.																
46																
47																
48																
49																
50																
51																
52																

		Podstawowe		Zaawansowane
		s	i	
Chirurgia estetyczna				
83	"Face lifting" i uniesienie brwi, w tym z technikami endoskopowymi			X
54	Plastyka powieki górnej			X
55	Plastyka powieki dolnej			X
56	Plastyka małżowiny usznej		X	
57	Plastyka bródki	X		
58	Odsysanie tkanki tłuszczowej			X
59	"Facial resurfacing"			X
60	Stosowanie Botoxu			X
61	Iniekcyjne, bądź wszczepialne materiały dla powiększenia warg i wygładzania zmarszczek			X
62	Plastyka bródki / brody			X
63	Przeszczepianie włosów			X

Liczba procedur	I rok			II rok			III rok			IV rok			V rok			Kolumna 6 – Data osiągnięcia biegłości
	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	a	s	i	
53																
54																
55																
56																
57																
58																
59																
60																
61																
62																
63																